

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001

Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83

E-mail: themis@minjust.gov.ua

<http://www.minjust.gov.ua>

Код ЄДРПОУ 00015622

**Органам державної влади за
списком**

№ _____
На № _____

*Щодо виконання рішення Європейського суду
з прав людини у справі «Грабовський проти України»*

29 листопада 2018 року Європейським судом з прав людини (далі – Європейський суд) було ухвалено остаточне рішення у справі «Грабовський проти України» (заява № 4442/07). Протягом трьох місяців від зазначеної дати рішення має бути виконано.

У цій справі Європейський суд констатував порушення статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) у зв'язку з неналежними умовами тримання під вартою у Харківському слідчому ізоляторі, а також порушення підпункту «с» пункту 3 статті 6 Конвенції у поєднанні з пунктом 1 статті 6 Конвенції у зв'язку з обмеженням права заявника на правову допомогу у кримінальному провадженні (*стислий виклад додається*).

Сума відшкодування, яку Уряд України повинен сплатити на виконання зазначеного рішення Європейського суду становить 4 500 (чотири тисяч п'ятсот) євро.

Відповідно до пункту 1 статті 46 Конвенції та статті 2 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» рішення Європейського суду є обов'язковими для виконання.

Під виконанням рішення Європейського суду слід розуміти виплату відшкодування, а також вжиття державою додаткових заходів індивідуального характеру, спрямованих на усунення конкретного порушення, визначеного в рішенні Європейського суду, та заходів загального характеру, спрямованих на усунення підстави для надходження до Європейського суду аналогічних заяв проти України у майбутньому.

За цими критеріями Комітет міністрів Ради Європи (далі – КМ РЄ) здійснює оцінку виконання державою рішень Європейського суду, виходячи з інформації, наданої державними органами щодо заходів, вжитих на виконання вказаних рішень. Відповідні положення закріплені у Правилах Комітету міністрів Ради Європи щодо контролю за виконанням рішень Європейського суду та умов дружнього врегулювання (10 травня 2006 року).

339290

ВРСДЗ НАВС			
Вх. №	13		
"02"	01	20	19 р.
кількість аркушів:			
осн. док.	2	додаток	3

ОВ Міністерство юстиції України
51091/8703-30-18/5.2.2 від
21.12.2018
арк. 1

Обсяг та суть заходів загального та індивідуального характеру, необхідних для виконання кожного конкретного рішення Європейського суду, безпосередньо залежать від характеру порушень, констатованих Європейським судом.

Європейським судом раніше вже було встановлено порушення положень статті 6 Конвенції з огляду на порушення прав заявників на правову допомогу на стадії апеляційного провадження (див. рішення у справі «Максименко проти України» (заява № 39488/07, від 20 грудня 2011 року), «Довженко проти України» (заява № 36650/03, від 12 січня 2012 року) та «Ніколасенко проти України» (заява № 39994/06, від 15 листопада 2012 року) (пункт 60 рішення).

У цій справі Європейський суд зазначив, що працівники міліції на початковій стадії провадження допитували заявника, не роз'яснивши йому права на захист (пункт 62 рішення).

З огляду на характер порушень, констатованих Європейським судом у справі «Грабовський проти України», з метою забезпечення виконання цього рішення Європейського суду, а також недопущення аналогічних порушень у майбутньому прошу:

1. недопускати допит осіб на ранніх етапах провадження із порушенням вимог національного законодавства, Конвенції та практики Європейського суду, зокрема з порушенням права осіб на захист;
2. довести висновки Європейського суду у цій справі до відома працівників органів внутрішніх справ для врахування в роботі;
3. Національній академії внутрішніх справ – включити висновки Європейського суду у цій справі до програм професійного навчання та підвищення кваліфікації працівників органів прокуратури.

Окремо повідомляємо, що найближчим часом автентичний переклад вказаного рішення буде надруковано у збірнику нормативно-правових актів «Офіційний вісник України» та розміщено на сайті Міністерства юстиції України (www.minjust.gov.ua).

З метою забезпечення належного звітування держави перед КМ РЄ просимо повідомити про результати розгляду цього листа до **31 січня 2019 року**.

Додаток: стислий виклад рішення у справі «Грабовський проти України»

**Заступник Міністра –
Уповноважений у справах
Європейського суду з прав людини**

Іван ЛІЩИНА

СПИСОК

Міністерство внутрішніх справ України

вул. Академіка Богомольця, 10, м. Київ, 01601

Національна поліція України

вул. Академіка Богомольця, 10, м. Київ, 01601

Головне управління Національної поліції України в Харківській області

вул. Жон Мироносиць, 5, м. Харків, 61000

Київський відділ поліції ГУНП в Харківській області

вул. Алчевських, 49, м. Харків, 61002

✓ **Національна академія внутрішніх справ**

пл. Солом'янська, 1, м. Київ - ДСП, 03035

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «ГРАБОВСЬКИЙ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF GRABOVSKIY v. UKRAINE)

(Заява № 4442/07)

Стислий виклад рішення від 29 листопада 2018 року

22 липня 2005 року заявника було затримано за підозрою у вчиненні розбою та доставлено до відділу міліції, де його допитали у зв'язку з подією. Його прохання про надання допомоги захисника було проігнороване. Наступного дня було заявник підписав протокол про відмову від правової допомоги захисника.

Під час розгляду справи Київським районним судом м. Харкова (далі – суд першої інстанції) заявник висловив бажання самотійно захищати себе та відмовився від свого права на правову допомогу. Згодом він стверджував, що його змусили зробити це присутні у залі суду працівники міліцейського конвою.

Заявник тримався під вартою в Харківському слідчому ізоляторі, умови тримання під вартою якого були неналежними, зокрема з огляду на переповненість та побутові умови.

18 жовтня 2005 року заявника було визнано винним у вчиненні злочину та призначено покарання у виді восьми років позбавлення волі. Заявник оскаржив вирок до Апеляційного суду Харківської області та неодноразово звертався з проханням призначити йому захисника. Заступник голови апеляційного суду звернувся до обласної колегії адвокатів з проханням призначити заявнику захисника, проте інформації про його призначення немає.

Згодом заявник звернувся до суду першої інстанції з клопотанням про призначення йому захисника для підготовки касаційної скарги до Верховного Суду України (далі – ВСУ). Оскільки вирок заявника був залишений без змін апеляційною інстанцією, законні підстави для призначення йому безоплатного захисника були відсутні. ВСУ відмовив у задоволенні касаційної скарги заявника.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі - Конвенція) на неналежні умови тримання під вартою у Харківському слідчому ізоляторі, за пунктом 1 та підпунктами «b» і «c» пункту 3 статті 6 Конвенції на недостатність наданого йому часу для ознайомлення з матеріалами справи під час провадження та на ненадання йому правової допомоги. Крім того, заявник скаржився за статтею 34 Конвенції на ненадання йому органами влади деяких документів для подання заяви до Європейського суду та переслідування його адміністрацією установи виконання покарань та за іншими статтями Конвенції.

Розглянувши скаргу заявника за статтею 3 Конвенції Європейський суд послався на свою попередню практику у справах проти України та констатував порушення статті 3 Конвенції.

Також Європейський суд констатував порушення пункту 1 та підпункту «c» пункту 3 статті 6 Конвенції вказав на низку рішень у справах проти України, у яких вже констатував таке порушення у подібних ситуаціях щодо права на правову допомогу на стадії апеляційного провадження в Україні. Крім цього, Європейський суд звернув увагу, що працівники міліції допитували заявника не роз'яснивши йому його право на побачення із захисником.

Розглянувши скаргу заявника за статтею 34 Конвенції Європейський суд встановив, що держава дотрималась своїх зобов'язань за цією статтею.

Розглянувши інші скарги заявника Європейський суд дійшов висновку, що вони не виявляють жодних ознак порушень прав і свобод, гарантованих Конвенцією, і відхилив цю частину заяв відповідно до підпункту «a» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО,

«1. Оголошує прийнятними скарги за статтею 3 Конвенції на умови тримання заявника під вартою у Харківському слідчому ізоляторі, а також пунктом 1 та підпунктами «b» і «c» пункту 3 статті 6 Конвенції, а решту скарг у заяві – неприйнятними;

2. Постановляє, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з умовами тримання під вартою у Харківському слідчому ізоляторі;
3. Постановляє, що було порушено пункт 1 та підпунктом «с» пункту 3 статті 6 Конвенції;
4. Постановляє, що не виникає окремого питання щодо стверджуваного браку часу для ознайомлення з матеріалами справи;
5. Постановляє, що держава дотрималася своїх зобов'язань за статтею 34 Конвенції;
6. Постановляє, що:
 - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 4 500 (чотири тисячі п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди;
 - (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
7. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.»